

ST. PETERSBURG

Saint Petersburg veya kısaca **St. Petersburg** (Rusça: Санкт-Петербург, Okunuşu: *Sankt Peterburg*), Moskova'nın 715 km kuzeybatısında bulunan, Rusya'nın 2., Avrupa'nın 5. büyük şehridir. Kültürel merkez oluşunun yanı sıra zarif binalarıyla da bilinir. Baltık Denizi kıyısında Neva Nehri üzerindeki 42 ada üzerine yayılmıştır. Çar Büyük Petro tarafından 16 Mayıs 1703'te Rus Çarlığı'nın Avrupa'ya açılan kapısı olması amacıyla kurulan şehir, 200 yıl Rus Çarlığı'nın başkentliğini yapmış ve (1914-1924) yılları arasında yani Rus İç Savaşı sırasında Petrograd, (1924-1991) yılları arasında yani Sovyetler Birliği döneminde Leningrad olarak anılmıştır. 1991 yılında Sovyetler Birliğinin dağılmasının ardından başa gelen yeni yönetim şehrin ismini yeniden St. Petersburg olarak değiştirmiştir. Şehir, Almanlar tarafından 30 Ağustos 1941 tarihinde kuşatılmış ve 900 gün kuşatma altında kalmıştır.

Bir doğu şehri sayılan Moskova'nın aksine St. Petersburg, 5 milyonluk nüfusuyla daha avrupaidir ve kuruluş amacı olan "Avrupa'ya açılan kapı" olma amacını gerçekleştirmiştir. Ayrıca bir rivayete göre kurulduğu zaman İstanbul ve Roma'nın bir sentezi olarak düşünülmüştür. Geniş bulvarları, dingin suları, köprüleri ve çarlık mimarisinin bazı örnekleri, şehrin Kuzey'in Venedik'i olarak anılmasına sebep olmuştur. Şehirdeki ünlü Hermitage Müzesi çarların geniş özel sanat koleksiyonlarına ev sahipliği yapar ve dünyanın en büyük müzelerinden biridir. Ayrıca Dostoyevski, Puşkin, Anna Akhmatova ve Rimsky-Korsakov'un evleri de müze olarak kullanılmaktadır.

Ayrıca Fyodor Mihayloviç Dostoyevski'nin ünlü romanları "Suç ve Ceza" ve "Ezilenler" de bu şehirde geçer.

Tarih

Çar Büyük Petro I, şehri 27 Mayıs 1703 de (16 Mayıs eski takvime göre) İngrai toprağının İsveç'ten tekrar geri alınmasından sonra kurdu. Onu havari Peter'e göre isimlendirdi. SanktPiterburh un orijinal ismi gerçekte Sint petersburg un Hollandalı telaffuzunun bir benzetmesidir. Peter Holanda'da yaşıyor ve bazen tüm zamanlarında öğreniyordu. Nyenskans (İsveç İngria'sında Neva Nehri ağzında 1611 yılında kuruldu) ve Nyen şehri alanı işgal ediyordu. Neva nehri burada Finlandiya körfezine akıyordu. Bu yeni şehrin yapısı ters hava ve coğrafik koşulların altındaydı. Yeni işçilerin kalıcı devamlılığının sağlanması gerekiyordu. Peter, imtiyazını Çar olarak uyguluyordu. Ülkenin bütün kısımlarındaki köylülerin çalışmaya katılımını zorunlu kıldı. Yıllık kota olarak 40.000 köylü gerekiyordu. Zorunlu askerliğe alınmış olanların kendi aletlerini temin etmeleri ve yolculuklarında da yiyeceklerini kendilerinin sağlaması bekleniyordu. Yüzlerce mil yürüyerek seyahet ediyorlardı. Onlara sık sık askeri muhafızlar eşlik ediyordu. Bütün bu önlemlere rağmen kaçmalar oluyordu. Buna zor koşullarda eklenince, Peter başlangıç kotası olan 40.000 kişinin % 50 den fazlasını nadiren alıyordu.

Savaş zamanında inşaat başladığında, yeni şehrin ilk yapısı bir kale idi.

Bugün Peter ve Paul Kalesi olarak bilinir, orijinal olarak SanktPiterburh dan doğar. Körfezde iki mil iç kısımda Zaiaching adasına doğru yaslanır (Neva Nehri'nin sağ kıyısına). Peter'in Rusya'ya davet ettiği Alman mühendislerin denetiminde Marshlande kanalizasyon yapıldı. Böylece şehir kale dışına yayıldı. Peter, St.Petersburg dışında tüm Rusya'da taş bina yapımını yasakladı, bütün taş ustalarının yeni şehrin inşasına yardım etmelerini sağlamak için. Projenin en çok işini Serfdomlar sağlıyordu. Dostoyevski'nin dediği gibi Dünyadaki en taklit şehir...

Saint Simon ve Anna'nın küçük kilisesi (1734) Mikhail Zemtsov tarafından dizayn edildi ve İmparatoriçe Anna adandı

Rusya'nın yeni başşehri olmaya niyetleniyordu. [Baltık Denizi](#)'nin bir kolu olması nedeniyle Pushkin tarafından *Avrupa'daki Pencere* olarak adlandırıldı. Ayrıca Peter'in deniz filosuna üstü. Şehirden sonra inşa edilen, Kronstadt'ın ada kalesi tarafından korunuyordu. Gerçekten, Saint Petersburg'da ev inşa edecek ilk insan, Baltık filosu komutanı '*Cornelis Cruys* du. Büyük Peter, bu şehrin kanallarında taşıma anlamına gelecek olan sandal ve kayığı hiçe saydı. Neva Nehri üzerinde karşıdan karşıya hiçbir kalıcı köprüye 1850 yılına kadar izin verilmedi. Alexander II. döneminde ilk ve en önemli liberal reform *Emanciptaion Reform of 1861 in Russia* yapıldı. Çok sayıdaki fakir insanın şehir içine akın etmesine yol açıldı. Böylelikle varoşlarda çok kiracılı ucuz apartmanlar doruğa ulaşıyordu. Filizlenen endüstri ayağa kalkıyordu. Yüzyılın sonunda Saint Petersburg Avrupa'nın en büyük endüstri merkezlerinin birisinin içinde büyüyüp geliyordu. Endüstrinin büyümesi ile radikal hareketler ayrıca hareketliydi. Sosyalist organizasyon pekçok kraliyet görevlisinin katledilmesinden sorumluydu, Alexander II (1881 deki gibi).

1905 devrimi burada başladı ve hızla bölgelere yayıldı. Birinci Dünya savaşı süresinde *Sankt Petersburg* isminin Almanca olduğu haddinden fazla görülüyordu. Ve çar Nicholas II ilk hareketinde şehrin ismini Petrograd olarak yeniden isimlendirdi (31 Ağustos 1914). Şehir 1917 Rus devriminin başlangıcını gördü. İlk adım (Şubat devrimi), Çarlık hükümetini uzaklaştırmak ve politik iki gücün merkezini oluşturmaktı. *Geçici Hükümet* ve *Petrograd Sovyeti* Geçici Hükümet Ekim devriminde yıkıldı. Şehrin devrim karşıtlığına yakın ordusu ve genellikle uygun olmayan politik iklim, politik lider [Vladimir Lenin](#)'i Rusya'nın tarihsel başşehri [Moskova](#)'ya kaçmaya zorluyordu (5 Mart 1918). Göçün geçici olabileceği tasarlanıyordu (Kesinlikle böyle resmedildi) Fakat Moskova o zamandan beri başşehir olarak kaldı. 24 Ocak 1924, [Lenin](#)'in ölümünden üç gün sonra Petrograd, Lenin'in anısına [Leningrad](#) olarak adlandırıldı. Merkezi komitenin şehrin ismini tekrardan adlandırmasının nedeni Lenin'in Ekim devrimine liderlik etmesindedir. Daha derin sebeplerin varlığı politik sembol düzeyindeydi. SaintPetersburg Çarlık imparatorluğunun zirvesi olarak ayakta duruyordu. Moskava'nın en geniş şehir olmasından sonra değişiklik Lenin'e büyük prestij verdi. Leningrad olarak isimlendirilmesi devrimi etkili şekilde sembolize ediyordu. Bu da politik ve ekonomik sistemi hatıra getiriyordu.

Leningrad'ın Kuşatılması

II. Dünya Savaşı süresinde, Leningrad [Alman Wehrmacht](#) ([Nazi Almanyası](#)'nın silahlı kuvvetleri 1935-1945) tarafından 8 Eylül 1941 den 27 Ocak 1944 yılı süresinde toplam 29 ay sarıldı ve kuşatıldı. [Adolf Hitler](#)'in emriyle Wehrmacht sürekli olarak şehri top ateşine ve bombardımana tuttu. Sistematik bir şekilde şehri herhangi bir destekten izole etti. Bu bir milyondan fazla insanın ölümüne yol açtı. Onların yaklaşık 800.000'ini sivildi. Wehrmacht'ın yüksek komutasınının 8 Eylül 1941 deki gizli bilgisi "[Führer](#) Petersburg'u yer yüzünden silmeye kararlı. [Sovyet](#) Rusya'nın nötr edilmesinden sonra böyle geniş bir şehrin varlığına ne gibi gerek vardır" diyordu. 1942 yılı erkeninde iggermanland bölgesi [Generalplan ost](#) (GOP Hitler'in realize ettiği Alman planı) içine dahil ediliyordu. *Alman Yerleşme Planı* olarak. Bu üç milyon Leningrad'ının katledilmesi anlamına geliyordu. Çünkü onların bu *Yeni Batı Avrupa Düzeni*'nin de yerleri yoktu. Alman blokajı süresinde milyonlarca yaşayarı olan şehrin ihtiyacını karşılamının tek yolu uçak veya [Ladoga Gölü](#) yolu idi. Almanlar sistemli olarak, *Hayat Yolu* dedikleri bu yolu bombalıyordu. 1941 yılında şehrin durumu özellikle korkunçtu. Alman bombardıman hücumları yiyecek rezervlerinin çoğunu yok ediyordu. Ekim'de günlük oran işçiler için 400 gram, kadın ve çocuklar için 200 gram ekmeğe indirildi. 20 Kasım 1941 de oran 250 ve 125 gram sırası ile indirildi. Bu ekmeğe gramları şehirde yaşayanların bir kişi için günlük yemeği idi. Akar sular tahrip edildi. Bu kötü durum kışın ısıtmada kullanılan fuel'in azalması ile daha da kötüleşiyordu.

Aralık 1941, Leningrad'da 53.000 de fazla insan öldü. Onların çoğu basitçe sokaklarda. *Savicheve öldü, herkes öldü, sadece 11 yaşındaki Leningrad'lı kız Tanya Savicheva günlüğüne yazdı. Bu günlük blokaj trajedisinin bir sembolü haline geldi. [Nürnberg Mahkemeleri](#)'inde delil olarak kullanıldı.*

Şehir pekçok yıkımlara katlandı. Wehrmact yaklaşık 150.000 top ateşliyordu, Leningrad'a yaklaşık 100.000 bomba düşüyordu. Çok bina yerle bir oldu. İşgal edilen yerler Alman ordusunca yağmalanıyordu. Alman blokajıyla beraber, 3 milyon sivil Leningradlı'nın yaklaşık 800.000 ini bombardıman, açlık ve soğuktan dolayı öldü. Şehrin insanlarının kahramanca direnmesinden dolayı, Leningrad *Hero City* kahraman şehir Başlığıyla mükafatlandırılan ilk Sovyet şehri oldu (1945).

Savaş sonrası

Savaş şehri hasara uğrattı. Bununla birlikte Leningrad ve onun varoşları takip eden on yıllık sürede eski kroki üzerinde yeniden inşa edildi. Sosyal dokusundaki değişmeye rağmen daha çok kalıcı idi. Şehir entelektüel ve sanat merkezi olarak kalıyordu; 12 Haziran 1991 de [Sovyetler Birliği](#)'nin çökmesinden sonra. Nüfusun % 50 açık çoğunluğu 6 Eylül 1991 de *Orijinal isim, Saint Petersburg* un geri verilmesine kara verdi. 39 sokak, 6 köprü, 3 tane *Saint Petersburg Metro* istasyonu olduğu kadar 6 parkı yeniden isimlendirildi. Buna rağmen, bazen, özellikle yaşlı insanlar hala eski isimleri kullanırlar. Örnek olarak mektuplardaki adreslerde. Genç nüfus içinde Leningrad ismi yeni kurumu anlaşılmas bir şekilde protesto olabileceği şeklinde görülür. Rusya'da en başarılı orkestralardan (bando) biri, Saint Petersburg'lu *Ska Punk* bandosu , kendilerini Leningrad olarak adlandırır.

Şehir de 400 küsur köprü vardır. Kanallar şehri hilal dilimeri gibi birbirinden ayırır. Bu kanalların sağında ve solunda muhteşem saraylar, kiliseler, opera binaları, parklar, kütüphaneler ve katedraller yer alır. (Resim - 1)

Resim - 1 (Kuzeyin Venediği)

Bu katedrallerden en ünlüsü Our Savior and Spilled Blood olarak anılan Kanlı Katedraldir. (Resim - 2)

Hikayesi de çok ilginç ve bir o kadar da trajiktir. Zamanın Rus çarı devrin en iyi mimarlarında birini Petersburg a davet eder ve şehre dünyada eşi benzeri olmayan bir katedral yapmasını söyler. Mimar yıllarca çalışır didinir ve bu yapıyı bitirir. Eserini Rus Çarına gösterir, çar yapıyı çok beğenir ve mimarın gözlerini oydurur. Mimar acılar içinde niçin gözlerini oyduğunu sorar Çara.

Çarın verdiği yanıt bir o kadar dikkat çekicidir. “ **Bir daha bir benzerini Dünya üzerinde yapmayasın diye gözlerini oydurudum**” der!

Resim - 2 (Kanlı Kilise/ Katedral)

Beyaz Geceler

Petersburg da Haziran sonu ve Temmuz ortasına kadar süren kutba yakın olmasından dolayı oluşan bir doğa harikası gözlenir. Güneş nerdeyse hiç batmaz. Güneşin ufuğa en yakın olduğu

saatlerde de gökyüzünde müthiş görüntüler meydana gelir. İşte bu zamana “ Beyaz Geceler “ denir. Bknz. Resim - 3

Resim -3 (Beyaz Geceler)

Şehrin simge yapılarından biri de ünlü Hermitage (Hermitaj) müzesidir.(Resim -4).

Resim - 4 (Hermitaj Müzesi)

Çarlık Rusyası zamanında kışlık saray olarak ta kullanılan müze, parça adedi ve koleksiyon sayısı olarak Dünya nın en büyük müzesi olma özelliğini taşımaktadır.

Birçok sanatçısının Resimlerinin de bulunduğu salon gerçekten muhteşemdir. (Resim -5) Müze, yaklaşık 3 milyon adet sanat eserini içinde barındırmaktadır. Bu sayı ile Guinness Rekorlar Kitabı'na girmiştir.

Resim -5 (Hermitaj Müzesi Ana Salon)